

119

MINISTRIES

“Dit document is een script van onderwijs dat is bedoeld om via video te worden getoond. In de video worden relevante tekst, dia's, media en afbeeldingen getoond om de presentatie te vergemakkelijken. Daarom is het mogelijk dat deze tekst soms niet vlot leest of dat bepaalde teksten eigenaardig klinken. Daarnaast kunnen er grammaticale fouten voorkomen die niet acceptabel zouden zijn in literair werk. We moedigen u aan om het video-onderwijs te bekijken omdat het een aanvulling is op het schriftelijke onderwijs.”

Een Bijbels en Historisch Profiel van Herodes de Grote

In Mattheüs hoofdstuk 2 leren we dat, nadat Jesjoea was geboren, een koning met de naam Herodes hem wilde vinden (Mattheüs 2:8). Toen Jozef ontdekte dat Herodes hem zocht, vluchtte hij met zijn gezin naar Egypte (vers 14). Herodes vaardigde toen een bevel uit dat alle jongetjes van Bethlehem, jonger dan twee jaar, moesten worden gedood (vers 16). Wie was deze koning Herodes? Waarom was Jozef bang voor hem? En waarom was Herodes bang voor de baby Jesjoea? In deze studie gaan we het leven van koning Herodes onderzoeken. We zullen kijken waar hij vandaan kwam, welke impact hij had op Israël en wat voor soort persoon hij was. Ten slotte zullen we bekijken of we die kennis van Herodes kunnen gebruiken om zijn daden in Mattheüs hoofdstuk 2 te begrijpen.

Voordat we uitleggen wie Herodes was, moeten we iets ophelderen: de Bijbel vermeldt meer dan één persoon met de naam Herodes. De Herodes die wij gaan onderzoeken is degene die de geschiedschrijvers Herodes de Grote noemen. Deze Herodes wordt in de Bijbel slechts in één hoofdstuk vermeld, Mattheüs hoofdstuk 2. Herodes de Grote was koning over heel Judea. Hij had een zoon, Herodes Antipas of Herodes de Tetrarch genaamd. Deze jongere Herodes regeerde over Galilea, en hij is degene die Johannes de Doper heeft vermoord en die Jesjoea ondervroeg, voordat Hij werd gekruisigd. Je kunt deze verhalen over Herodes Antipas vinden in Mattheüs 12 en Lukas 23. Herodes Antipas had een neef genaamd Herodes Agrippa. Deze Herodes regeerde uiteindelijk over heel Judea, zoals zijn grootvader had gedaan. Herodes Agrippa is degene die Petrus gevangen heeft gezet en die Jakobus, de broer van Johannes, heeft vermoord. Herodes Agrippa wordt genoemd in Handelingen 12. Ten slotte had Herodes Agrippa een zoon genaamd Herodes Agrippa II. Deze Herodes wordt in de Schrift niet "Herodes" genoemd, maar wordt alleen maar "Agrippa" genoemd. Herodes Agrippa II is degene die Paulus ondervroeg voordat Paulus naar Rome werd gestuurd om terecht te staan; dat verhaal is te vinden in Handelingen hoofdstuk 25 en 26. Nogmaals, vier Herodes-personen, maar we gaan ons in deze studie uitsluitend richten op koning Herodes de Grote, degene die wordt genoemd in Mattheüs hoofdstuk 2.

De Hasmonese Dynastie

Om het verhaal van koning Herodes te begrijpen, moeten we eerst bijna honderd jaar teruggaan, voordat hij werd geboren, naar 167 voor Christus. Het boek 1 Makkabeeën beschrijft wat er toen gebeurde. Jeruzalem stond onder het bewind van de Grieken (1 Makkabeeën 1:20-35). Deze Grieken hadden de Joden verboden om offers te brengen, en ze hadden zelf een afgod in de Tempel opgericht (1:45, 54). Bovendien probeerden ze iedereen, die het Judaïsme aanhing, op een actieve manier uit de natie te verwijderen (1:41-42, 50-53, 57). Een Joodse man genaamd Juda, de zoon van Mattathias, verzamelde een leger en vocht tegen deze onderdrukkers (3:1-2). Tegen alle verwachtingen in won het leger van Juda de strijd tegen de Grieken (3:23; 4:13-14), verdreven de Grieken uit Jeruzalem (4:34-35) en wijdden de Tempel opnieuw aan de aanbidding van God (4:36, 52-54). Deze wonderbaarlijke overwinning wordt elk jaar gevierd tijdens het Joodse Chanoekafeest.

Na deze overwinning werd de familie van Juda de heersende familie in Israël. Deze nieuwe familielijn van Joodse heersers werd de Hasmonese dynastie genoemd. Juda's broer Simon werd de Hogepriester, en na een paar generaties namen deze Hogepriesters ook de titel van Koning aan.

De historicus Josephus merkt op hoe belangrijk dit nieuwe koninkrijk was:

Toen hun vader Hyrcanus dood was, besloot de oudste zoon Aristobulus, die van plan was om de regering te veranderen in een koninkrijk, allereerst om een diadeem op zijn hoofd te zetten, 481 jaar en drie maanden nadat de mensen waren verlost van de Babylonische slavernij en weer waren teruggekeerd naar hun eigen land.

- Josephus, *Antiquities of the Jews* 13.11.1 (Translation from William Whiston, *Josephus: The Complete Works* [Grand Rapids: Christian Classics Ethereal Library], blz. 715)

De Hasmoneërs waren de eerste Joodse koningen die meer dan vierhonderd jaar over het land Israël regeerden. (Elon Gilad, "Meet the Hasmoneans: A Brief History of a Violent Epoch", www.haaretz.com)

Onder de heerschappij van de Hasmoneërs breidde hun natie zich uit. Beginnend met de controle over slechts een klein stukje land rondom Jeruzalem, zouden deze koningen ook Perea, Samaria, Galilea, Idumea en Iturea veroveren [Kaart Dia 1].

De Hasmoneërs regeerden over een volledig onafhankelijk Israël; ze gaven hun eigen munten uit (Kenneth Atkinson, *A History of the Hasmonean State: Josephus and Beyond* [T & T Clark, 2016], blz. 40), maakten hun eigen wetten en verdragen (Atkinson 37-38) en praktiseerden hun eigen geloof, meestal onbeperkt door buitenlandse mogelijkheden. De geleerde Kenneth Atkinson schrijft:

De geschiedenis van de negen decennia van de Hasmonese heerschappij van Judea (152-63 v.Chr.) is het opmerkelijke verhaal van een familie, wiens ijver voor hun voorouderlijk geloof hen hielp om een turbulente periode van de geschiedenis van het Midden-Oosten te overleven, en een onafhankelijke staat te vestigen, omringd door vijandige machten.

-Kenneth Atkinson, *A History of the Hasmonean State: Josephus and Beyond* (T & T Clark, 2016, blz. 178)

Ondanks hun onafhankelijkheid was dit Joodse koninkrijk niet bepaald een paradijs. In 125 voor Christus, toen de Hasmonese leider Johannes Hyrcanus Idumea veroverde, dwong hij al de inwoners om zich te laten besnijden en zich te bekeren tot het Judaïsme (Antiquities 13.9). Idumea was een andere naam voor Edom, en de inwoners van die tijd waren Edomieten. De negatieve gevolgen van deze gedwongen bekering van de Edomieten zouden al na één generatie gevoeld worden, zoals we spoedig zullen zien. Religieuze spanningen binnen het Judaïsme begonnen in deze tijd ook erg hoog op te lopen; dit was de tijd dat de sekten van de Farizeeën en Sadduceeën op de voorgrond kwamen, en soms kwamen ze in conflict met de Hasmoneërs en met elkaar. Josephus vermeldt bijvoorbeeld een gelegenheid van een geschil tussen de Farizeeën en de Hasmonese Hogepriester, Johannes Hyrcanus I:

Het was deze Jonathan die hem [Hyrcanus] vooral irriteerde, en hem zo beïnvloedde, dat hij hem uit de partij van de Farizeeën zette, de decreten die ze aan het volk hadden opgelegd afschafte, en degenen die ze naleefden begon te straffen.

- Josephus, *Antiquities of the Jews* 13.10.6 (Translation from William Whiston, *Josephus: The Complete Works* [Grand Rapids: Christian Classics Ethereal Library], blz. 713)

Dit soort geschillen leidden soms tot een regelrechte burgeroorlog. Het is tijdens één van deze burgeroorlogen dat de familie van Herodes op de voorgrond kwam.

De Familie van Herodes

De vader van Herodes heette Antipater. Antipater werd geboren in 114 v.Chr. en werd de gouverneur van de regio Idumea (Louis Ginsburg, "ANTIPATER", www.jewishencyclopedia.com). Antipater trouwde met Cypros, een prinses uit Nabatea, de oostelijke buur van Idumea (Josephus, *The Wars of the Jews* 1.8.9). Antipater en Cypros hadden vijf kinderen, onder wie Herodes. De exacte geboortedatum van Herodes is onbekend, maar het was waarschijnlijk rond 72 v.Chr. Niet lang na de geboorte van Herodes vond Antipater een kans om meer macht te krijgen.

In 67 v.Chr. brak er een burgeroorlog uit tussen twee Hasmonese broers die beiden het recht opeisten om koning te zijn. Deze broers waren Johannes Hyrcanus II en Judah Aristobulus II, die we Hyrcanus en Aristobulus zullen noemen. Aanvankelijk besteedde Hyrcanus de troon en nam de positie van hogepriester in, maar Aristobulus maakte bezwaar en leidde een opstand (Atkinson 146). De troepen van Aristobulus versloegen de troepen van Hyrcanus in de strijd, en Hyrcanus stemde ermee in om zijn positie op te geven en stond Aristobulus toe om zowel koning als hogepriester te worden (Atkinson 147).

Dit is echter waar Antipater een kans zag om zijn eigen macht uit te breiden. Antipater overtuigde Hyrcanus om een bondgenootschap aan te gaan met de natie Nabatea, de vrienden van Antipater, en samen begonnen ze een oorlog met Aristobulus (Atkinson 149).

Naarmate deze oorlog vorderde, begonnen zowel Hyrcanus als Aristobulus andere buitenlandse legers om steun te vragen. Het leger wiens hulp ze het meest wilden, was het Romeinse leger. De Romeinse generaal Pompeius had net Syrië veroverd, dat direct ten noorden ligt van Israël, en beide broers smeekten hem om hulp (Antiquities 14.3.1-2). Pompeius koos uiteindelijk de kant van Hyrcanus en in 63 v.Chr. brak het leger van Pompeius door de versterkte muur van Jeruzalem en veroverde Aristobulus. Hyrcanus werd hersteld als de hogepriester, maar Pompeius stond hem niet toe om de titel van koning aan te nemen. In plaats daarvan verklaarde Pompeius dat Judea onder Romeinse heerschappij stond, en Hyrcanus zou dienen als een 'ethnarch', een heerser onder Romeins gezag. Zoals Josephus schrijft:

... en [Pompeius] herstelde het hogepriesterschap aan Hyrcanus, zowel omdat hij in andere opzichten nuttig voor hem was geweest, als omdat hij de Joden in het land verhinderde om Aristobulus enige hulp te bieden in zijn oorlog tegen hem, en maakte Jeruzalem schatplichtig aan de Romeinen, en nam die steden van Celesyria weg, die de inwoners van Judea hadden onderworpen, en plaatste ze onder het bestuur van de Romeinse president, en beperkte de hele natie, die zich eerder zo hoog had verheven, binnen haar eigen grenzen.

- Josephus, *Antiquities of the Jews* 14.4.4 (Translation from William Whiston, *Josephus: The Complete Works* [Grand Rapids: Christian Classics Ethereal Library], blz. 746-747)

Door dit alles bevond Antipater zich gemakkelijk in een machtigere positie, waar hij de leiding had over het Judeese leger en de leiding had over het heffen van belastingen op de hele natie (Louis Ginsburg, "ANTIPATER", www.jewishencyclopedia.com). Later zou hij deze positie gebruiken om zichzelf nog verder te ontwikkelen.

In 49 v.Chr. begon Julius Caesar zijn campagne om heerser te worden over heel Rome. Zijn belangrijkste tegenstander in zijn poging was de generaal Pompeius. Nadat Caesar Pompeius in de strijd had verslagen, vluchtte Pompeius naar Egypte, en Caesar achtervolgde hem (Cassius Dio, *Dio's Roman History, Book 42*. www.gutenberg.org). Terwijl Caesar in Egypte was, leidde Antipater de troepen uit Judea om hem te helpen (*Antiquities* 14.8.1). Deze krachten waren een grote hulp voor Caesar, en toen Caesar eenmaal de heerschappij had verkregen die hij zocht, beloonde hij Antipater voor zijn dienst. In 47 v.Chr. maakte Julius Caesar Antipater een Romeins burger en verleende hem de titel van Romeins procureur over het land Judea (*Antiquities* 14.8.3, 5). Als procureur was Antipater nu officieel een Romeins heerser. Het was zijn taak om de vrede in de regio te bewaren en de belastingen aan Rome te bezorgen. Zoals Josephus vastlegt:

... nadat Antipater Caesar uit Syrië had geleid, keerde hij terug naar Judea. Hij richtte toen onmiddellijk de muur op die door Pompeius was neergehaald; en door daarheen te komen, kalmeerde hij het tumult dat in het land was ontstaan, dit door hen zowel te bedreigen als te adviseren om stil te zijn; want als ze aan de kant van Hyrcanus zouden staan, zouden ze gelukkig leven en een leven leiden zonder verstoring in het genot van hun eigen bezittingen; maar als ze verslaafd waren aan de hoop op wat door innovatie zou kunnen komen, om daarmee rijkdom wilden verwerven, zouden ze aan hem een strenge meester hebben in plaats van een vriendelijke gouverneur, en Hyrcanus een tiran in plaats van een koning, en de Romeinen, samen met Caesar, hun bittere vijanden in plaats van de heersers ...

- Josephus, *Antiquities of the Jews* 14.9.1 (Translation from William Whiston, *Josephus: The Complete Works* [Grand Rapids: Christian Classics Ethereal Library], blz. 759)

Antipater maakte onmiddellijk twee van zijn zonen gouverneurs over kleinere delen van het land; zijn zoon Phasaël werd gouverneur van Jeruzalem, en Herodes werd gouverneur over het gebied van Galilea (*Antiquities* 14.9.2). Hier begint de politieke reis van Herodes.

De Opkomst van de Macht van Herodes

Als gouverneur van Galilea vervolgde Herodes op agressieve wijze bandieten en rovers. Nadat Herodes deze criminelen had opgepakt, zou hij ze onmiddellijk laten executeren (*Antiquities* 14.9.2). De Romeinen waren heel blij met de acties van Herodes, maar dit beleid was naar Joodse maatstaven illegaal. Volgens de Joodse wet was het Sanhedrin, dat wil zeggen de raad van de oudsten, de enige groep die de doodstraf kon toestaan (*Misjna Sanhedrin* 1:4). Herodes werd daarom voor het Sanhedrin geroepen om terecht te staan wegens het toe-eigenen van hun gezag. Herodes beantwoordde de oproep, maar werd tijdens zijn proces omringd door zijn eigen strijdkrachten. Zoals Josephus vastlegt:

Maar toen Herodes voor het Sanhedrin stond, met zijn troepen om zich heen, maakte hij ze allemaal bang, en niemand van zijn voormalige aanklagers durfde daarna een aanklacht tegen hem in te dienen, maar er viel een diepe stilte en niemand wist wat hem te wachten stond.

- Josephus, *Antiquities of the Jews* 14.9.4 (Translation from William Whiston, *Josephus: The Complete Works* [Grand Rapids: Christian Classics Ethereal Library], blz. 761)

Omdat het Sanhedrin door dit machtsvertoon werd geïntimideerd, veroordeelden ze Herodes niet voor deze misdaden.

In die tijd leefden er veel verschillende culturen naast elkaar in Israël. De Joden vormden de meerderheid van de bevolking, maar er waren ook Samaritanen, die de Joodse religieuze autoriteit niet accepteerden, en ook een groeiend aantal Griekse, Romeinse en andere heidense gemeenschappen. De heerschappij van de familie van Herodes werd grotendeels aanvaard door deze andere culturen, maar niet door veel Joden. In 43 v.Chr. werd de vader van Herodes Antipater vermoord. In 40 v.Chr. leidde een Hasmoneër genaamd Antigonos II, de zoon van Aristobulus II, een opstand tegen de Romeinse overheersing (*Antiquities* 14.13.3).

Antigonos werd gesteund door het leger van de Parthen, een machtige natie uit het oosten. De opstand van Antigonos was succesvol; het Romeinse leger werd uit het land verdreven en Antigonos werd koning en hogepriester van Judea. Hyrcanus werd gevangengenomen en naar Babylon gebracht als een gevangene van de Parthen. De broer van Herodes, Phasaël, werd ook gevangengenomen en pleegde vervolgens zelfmoord (*Antiquities* 14.13.10). Herodes slaagde er echter in om het land te ontvluchten en begaf zich uiteindelijk naar Rome om hulp te vragen aan de Romeinse Senaat.

Herodes had machtige bondgenoten in Rome, waaronder Marcus Antonius, de beroemde Romeinse generaal. Deze bondgenoten spraken namens Herodes tot de Senaat en de Senaat luisterde naar hen. Ze hielpen Herodes niet alleen, maar ze verklaarden Herodes tot de nieuwe koning over heel Judea. Voor alle duidelijkheid, ze verleenden Judea geen onafhankelijkheid; in plaats daarvan verklaarden ze Herodes als de rechtmatige Romeinse heerser over het land, net zoals zijn vader Antipater was geweest. Herodes zou echter de titel van koning krijgen in plaats van procureur. Josephus schrijft:

Dus werd een Senaat bijeengeroepen; waarna eerst Messala, en daarna Atratinus, Herodes introduceerden, en dieper ingingen op de weldaden die ze van zijn vader hadden ontvangen, en hen herinnerden aan de welwillendheid die hij aan de Romeinen had geschonken. Tegelijkertijd beschuldigden ze Antigonos en verklaarden hem tot vijand, niet alleen vanwege zijn vroegere verzet tegen hen, maar dat hij nu de Romeinen links had laten liggen en de regering van de Parthen had overgenomen. Hierdoor ergerde de Senaat zich; en Antonius informeerde hen verder, dat het in hun voordeel zou zijn als Herodes koning zou zijn in de oorlog met de Parthen. Dit leek alle senatoren goed; en dus vaardigden ze dienovereenkomstig een decreet uit.

- Josephus, *Antiquities of the Jews* 14.14.4 (Translation from William Whiston, *Josephus: The Complete Works* [Grand Rapids: Christian Classics Ethereal Library], blz. 787)

In 37 v.Chr. keerde Herodes terug naar Judea met een Romeins leger aan zijn zijde. Na drie jaar van bloedig conflict versloeg Herodes Antigonus en nam zijn plaats in als koning van Judea. Antigonus werd gevangengenomen en naar Rome gestuurd, waar Marcus Antonius hem prompt ter dood bracht (*Antiquities* 14.16.4).

De Regering van Herodes

Toen Herodes de troon besteeg, maakte hij een aantal gebaren van goede wil jegens de Hasmonese familie, wiens troon hij had toegeëigend. Maar zoals we zullen zien, bleek geen van deze gebaren oprecht. Herodes trouwde met Mariamne, de nicht van Antigonus en kleindochter van Hyrcanus. Over Hyrcanus gesproken, Herodes zorgde ook voor zijn vrijlating uit gevangenschap en stond hem toe om terug te keren naar Judea (*Antiquities* 15.2.1-4). Herodes benoemde een Babylonische Jood met de naam Ananelus als hogepriester, maar toen hij voor deze beslissing werd bekritiseerd, verving hij Ananelus door een Hasmoneeër, Aristobulus III, de broer van zijn vrouw Mariamne (*Antiquities* 15.3.1). Herodes was terecht zeer wantrouwend tegenover de Hasmoneeërs, dus beval hij zijn mannen om zowel Aristobulus als zijn moeder Alexandra op alle uren van de dag te bespioneren. Nadat Alexandra haar frustratie hierover had geuit aan de vrouw van Marcus Antonius, regelde Herodes een huurmoordenaar om de Hogepriester Aristobulus te vermoorden (*Antiquities* 15.3.3).

Evenzo, nadat Hyrcanus naar Judea was teruggekeerd, duurde het niet lang voordat Herodes hem beschuldigde van samenzwering en liet hij Hyrcanus executeren (*Antiquities* 15.6.2). Nadat Herodes haar broer en grootvader had vermoord, had Herodes het beleid ingesteld om zijn vrouw Mariamne op te sluiten in het paleis wanneer hij naar andere landen reisde, en zijn orders waren om haar te laten doden als hij ooit niet thuis zou komen van een van zijn reizen. Uiteindelijk ontdekte Mariamne deze bevelen en begon ze openlijk tegen Herodes in te gaan. Herodes reageerde door haar te beschuldigen van overspel en liet haar vervolgens ook executeren (*Antiquities* 15.7.1-4). Uiteindelijk gaf Herodes de Hasmonese familie een olijftak cadeau, maar stak hen een mes in de rug.

Tijdens zijn bewind startte Herodes veel grote bouwprojecten. Terwijl Herodes deze projecten altijd aanwees als symbolen van zijn welwillendheid, merkten de religieuze Joden niets anders dan hoe ze allemaal bijdroegen om de Romeinse invloed in het land uit te breiden. Herodes bouwde door het hele land heen forten om zijn legers te huisvesten en om hem een schuilplaats te bieden voor het geval het volk opnieuw tegen hem in opstand zou komen (*Antiquiteiten* 15.8.5). Langs de Middellandse Zeekust van Samaria bouwde Herodes de stad Cesarea (uiteraard naar vernoemd naar Caesar). In Cesarea bouwde Herodes een grote haven om goederen en bezoekers via de Middellandse Zee te ontvangen.

Cesarea huisvestte ook een theater waar muziek en drama werden opgevoerd, en een hippodroom, waar mensen naakt atletiekwedstrijden en gewelddadige gladiatorengevechten konden bekijken. Herodes bouwde ook een tempel in Cesarea, gewijd aan de aanbidding van Augustus Caesar, die door de Romeinse Senaat tot een god was verklaard. Zoals Kenneth Holum van de Biblical Archaeology Review stelt:

Op de feestdagen werden stieren geslacht en hun delen verbrand op het altaar van de Caesarea-tempel ter ere van Augustus en Roma, en zongen de koren lofliederen voor Herodes en zijn keizerlijke beschermheer. Bij zulke gelegenheden breidde de massa mensen in Caesarea, die zich op de havenkades hadden verzameld, zich uit met de kapiteins, bemanningen, havenarbeiders en al het andere personeel van de haven, wat de maritieme band tussen het koninkrijk van Herodes en Rome benadrukte.

-Kenneth G. Holum, "Building Power," *Biblical Archaeology Review*, September/October 2004, Volume 30 Issue 5

In feite was deze tempel de eerste van drie tempels die Herodes bouwde met het expliciete doel om Caesar te aanbidden (David Jacobson, "Herod's Roman Temple", *Biblical Archaeology Review*, maart/april 2002, Volume 28 Issue 2).

Het meest ambitieuze bouwproject van Herodes was echter de wederopbouw van de Joodse Tempel in Jeruzalem. De hele oude Tempel werd afgebroken, zelfs de fundering, en de nieuwe werd veel breder en hoger gebouwd, met een uitgebreid systeem van binnenplaatsen, muren en poorten eromheen (*Antiquities* 15.11.3). Om een idee te geven hoe omvangrijk dit project was, - de binnenstructuur van de Tempel werd in achttien maanden voltooid, maar de bouw van de rest van het complex ging nog vele decennia door na de dood van Herodes (Jacobson). Zoals David Jacobson schrijft:

Dit was het grootste tempelcomplex dat is gebouwd in de klassieke oudheid.

-David Jacobson, "Herod's Roman Temple," *Biblical Archaeology Review*, March/April 2002, Volume 28 Issue 2

Herodes startte dit tempelproject om twee hoofdredenen. Ten eerste wilde Herodes zijn naam verbinden aan het grootste en mooiste religieuze bouwwerk ter wereld. Ten tweede was het een poging van Herodes om in de gunst te komen van de religieuze Joden, die hem nog steeds haatten. Maar zelfs deze Tempel bleef niet gespaard van Romeinse infiltratie; de architectuur was gemodelleerd naar de stijl van de heidense tempels in Rome, zelfs met een aangrenzende markt, en sportieve zuilen in Korinthische stijl bij de ingang (Jacobson). Eén van de poorten die naar het tempelterrein leidden was versierd met een groot standbeeld van een steenarend, een symbool van Rome (*Antiquiteiten* 17.6.2). Bij elke gelegenheid liet Herodes Israël steeds meer lijken op de Romeinse provincie die het was geworden.

Over Romeinse provincies gesproken, Herodes schonk grote sommen geld aan projecten buiten Israël. Hij probeerde altijd om indruk te maken en in de gunst te komen van machtige Romeinen en Grieken. In de Griekse stad Athene en de Romeinse stad Rhodos hielp Herodes om enorme bouwprojecten te financieren. In Athene werden zelfs drie standbeelden van Herodes opgericht om hem te eren voor zijn vrijgevigheid jegens de stad (Ralph Krumeich & Achim Lichtenberger, "Searching for Portraits of King Herod", *Biblical Archaeology Review*, november/december 2019, Volume 45 Issue 6).

Herodes was een groot beschermheer van de Olympische spelen en hielp bij het financieren van Olympische evenementen, zowel in Cesarea als in buitenlandse steden (*Antiquities* 16.5.1-3). Herodes bezocht regelmatig buitenlandse provincies, waar hij de heersers van die gebieden overvloedig geschenken zou geven; Tijdens zijn bewind deed hij dit voor Marcus Antonius, Augustus Caesar en vele andere prominente Romeinen. Toen Marcus Agrippa, de rechterhand van Augustus Caesar, naar Judea kwam om te zien hoe het er in de regio aan toe ging, spaarde Herodes kosten noch moeite voor zijn vermaak. Zoals Josephus schrijft:

Hij [Herodes] ontving hem [Agrippa] in zijn nieuw gebouwde steden, en liet hem de gebouwen zien die hij had gebouwd, en voorzag hem en zijn vrienden van allerlei soorten van de beste en duurste lekkernijen, en dat in Sebaste en Cesarea, de haven die hij zo ongeveer had gebouwd, en bij de forten die hij tegen hoge kosten had gebouwd, Alexandrium en Herodium en Hyrcania. Hij bracht hem ook naar de stad Jeruzalem, waar alle mensen hem in hun feestgewaden begroetten en hem met toejuichingen ontvingen. Agrippa bracht ook veel offers aan God; en genoot van de mensen, zonder de lekkerste lekkernijen die er te krijgen waren weg te laten.

- Josephus, *Antiquities of the Jews* 16.2.1 (Vertaling van William Whiston, *Josephus: The Complete Works* [Grand Rapids: Christian Classics Ethereal Library], blz. 859)

Herodes stuurde ook veel van zijn eigen kinderen naar Rome voor hun opleiding (*Antiquities* 15.10.1). Herodes verafgoodde duidelijk Rome en deed er alles aan om door de Romeinen geaccepteerd te worden.

Zoals we eerder vermeldden haatten de Joden van Israël Herodes, vooral de religieuze Joden. Hij was aan de macht gekomen door de laatste Hasmonese koning te doden, en dat met een Romeins leger aan zijn zijde. Hij ging daarna verder om de rest van de Hasmonese familie uit te schakelen. Al zijn bouwprojecten zorgden ervoor dat de Romeinse cultuur een prominentere plaats kreeg in het land, zelfs tot het punt dat er heidense tempels werden gebouwd waar afgoden werden aanbeden. Deze projecten waren ook duur om te financieren en Herodes legde zware belastingen op de mensen (*Antiquities* 17.8.4).

En onthoud, deze belastingen financierden niet alleen de bouw in Israël, maar ook in andere landen. Alle ideeën van een onafhankelijke, soevereine Joodse natie werden volledig vernietigd en Herodes was de man in het centrum van deze vernietiging. Zoals je misschien al hebt geraden, overleefde Herodes verschillende moordpogingen (*Antiquities* 15.8.3-4, 17.4), en de Joden dachten voortdurend na over hoe ze van deze onwettige heidense koning af konden komen.

Herodes wist dat de Joden hem haatten, en hij reageerde op deze haat door nog tiranniek te worden. Herodes eiste van de burgers dat ze een eed van trouw aan hem aflegden (*Antiquities* 15.10.4). Herodes had een enorm netwerk van spionnen in het land, die aan Herodes rapporteerden wanneer ze mensen hoorden die de regering bekritiseerden (*Antiquities* 15.8.4-5, 15.10.4). Iedereen die van opruiing werd beschuldigd, werd ofwel geëxecuteerd of levenslang gevangengenomen, en er werden regelmatig beschuldigingen geuit, soms met de dood van honderden mensen tegelijk tot gevolg. Josephus beschrijft één van deze massa-bestrafingen met deze woorden:

... nadat Herodes hen nauwlettend in de gaten had gehouden, met bittere en ernstige martelingen, bekenden sommige vrouwen die werden gemarteld, wat ze hadden zien gebeuren; waarna de daders zo vreselijk werden gestraft door de koning, dat hun hele families werden vernietigd voor deze onbezonnen daad.

- Josephus, *Antiquities of the Jews* 15.8.4 (Translation from William Whiston, *Josephus: The Complete Works* [Grand Rapids: Christian Classics Ethereal Library], blz. 837)

Zelfs de eigen familie van Herodes was niet vrijgesteld van zijn jaloezie; Herodes liet niet alleen één van zijn broers, maar ook drie van zijn eigen zonen executeren wegens verraad (*Antiquities* 15.3.9, 16.10.7, 17.7.1). In de laatste dagen van zijn leven, toen Herodes erg ziek was, beval hij dat veel vooraanstaande Joden in zijn hippodroom moesten worden verzameld, zodat ze konden worden gedood als Herodes stierf. Herodes gaf opdracht tot deze slachting omdat hij bang was dat het volk van Israël de dag van zijn dood zou vieren, en hij wilde ervoor zorgen dat ze in plaats daarvan zouden rouwen op die dag.

Josephus geeft hierover het volgende commentaar:

Nu kan iedereen gemakkelijk de gemoedstoestand van deze man ontdekken, die niet alleen plezier schepte in wat hij zijn verwanten vroeger had aangedaan, uit liefde voor het leven, maar ook door zijn bevelen die geen humaniteit betoonden; doordat hij ervoor zorgde dat toen hij stierf, de hele natie in rouw zou worden gebracht, door hun dierbaarste verwanten weg te nemen, toen hij het bevel gaf dat één persoon uit elke familie moest worden gedood, hoewel ze niets hadden gedaan dat onrechtvaardig was, of dat tegen hem inging, noch waren beschuldigd

- Josephus, *Antiquities of the Jews* 17.6.6 (Translation from William Whiston, *Josephus: The Complete Works* [Grand Rapids: Christian Classics Ethereal Library], blz. 930)

Gelukkig werd dit bevel niet opgevolgd en werden deze onschuldige Joden vrijgelaten na de dood van Herodes.

De exacte datum van de dood van Herodes wordt betwist, maar historici zijn het er over het algemeen over eens dat het ergens tussen 5 v.Chr. en 1 n.Chr. plaatsvond. In welk jaar het ook is gebeurd, het duurde niet lang na de gebeurtenissen die worden beschreven in Mattheüs hoofdstuk 2.

Nu we wat achtergrondinformatie hebben en een idee hebben gekregen van wie Herodes was, laten we dit hoofdstuk eens lezen en kijken of we de handelingen van Herodes enigszins kunnen begrijpen.

Herodes in de Bijbel

Mattheüs 2:1-23

Toen nu Jezus geboren was in Bethlehem, in Judea, in de dagen van koning Herodes, zie, wijzen uit het oosten kwamen in Jeruzalem aan, en zeiden: Waar is de Koning van de Joden die geboren is? Want wij hebben Zijn ster in het oosten gezien en zijn gekomen om Hem te aanbidden. Toen koning Herodes dit hoorde, raakte hij in verwarring en heel Jeruzalem met hem. En nadat hij alle overpriesters en schriftgeleerden van het volk bijeen had laten komen, wilde hij van hen weten waar de Christus geboren zou worden. Zij zeiden tegen hem: In Bethlehem, in Judea, want zo staat het geschreven door de profeet: En u, Bethlehem, land van Juda, bent beslist niet de minste onder de vorsten van Juda, want uit u zal de Leidsman voortkomen Die Mijn volk Israël weiden zal. Toen riep Herodes de wijzen onopgemerkt bij zich en vroeg hun nauwkeurig naar de tijd dat de ster verschenen was; en hij stuurde hen naar Bethlehem en zei: Ga erheen en doe nauwkeurig onderzoek naar dat Kind, en als u Het gevonden hebt, bericht het mij, zodat ook ik kom om Het te aanbidden. En nadat zij de koning aangehoord hadden, gingen zij op weg. En zie, de ster die zij in het oosten gezien hadden, ging hun voor, totdat hij boven de plaats kwam te staan waar het Kind was. Toen zij de ster zagen, verheugden zij zich met zeer grote vreugde.

En toen zij in het huis kwamen, vonden zij het Kind met Maria, Zijn moeder, en zij vielen neer en aanbaden Het. Zij openden hun schatkisten en brachten Hem geschenken: goud en wierook en mirre. En nadat zij door een aanwijzing van God in een droom gewaarschuwd waren om niet terug te keren naar Herodes, keerden zij langs een andere weg terug naar hun land. Nadat zij vertrokken waren, zie, een engel van de Heere verschijnt Jozef in een droom en zegt: Sta op, en neem het Kind en Zijn moeder met u mee, en vlucht naar Egypte, en blijf daar totdat ik het u zal zeggen, want Herodes zal het Kind zoeken om Het om te brengen. Hij stond dan op, nam het Kind en Zijn moeder in de nacht met zich mee en vertrok naar Egypte. En hij bleef daar tot de dood van Herodes, opdat vervuld werd wat door de Heere gesproken is door de profeet: Uit Egypte heb Ik Mijn Zoon geroepen. Toen werd Herodes, die zag dat hij door de wijzen bedrogen was, verschrikkelijk kwaad. Hij stuurde er soldaten op uit en bracht al de kinderen om die er binnen Bethlehem en in heel dat gebied waren, van twee jaar oud en daaronder, in overeenstemming met de tijd die hij bij de wijzen nauwkeurig nagevraagd had. Toen is vervuld wat gesproken is door de profeet Jeremia: Een stem is in Rama gehoord, geklaag, gejammer en veel gekerm; Rachel hilde over haar kinderen, en wilde niet vertroost worden, omdat zij er niet meer zijn. Toen Herodes gestorven was, zie, een engel van de Heere verschijnt Jozef in een droom, in Egypte, en zegt: Sta op, neem het Kind en Zijn moeder met u mee, en ga naar het land Israël, want zij die het Kind naar het leven stonden, zijn gestorven. Hij stond dan op, nam het Kind en Zijn moeder met zich mee, en kwam in het land Israël. Toen hij echter hoorde dat Archelaüs in Judea koning was in de plaats van zijn vader Herodes, was hij bevreesd daarheen te gaan. Maar nadat zij door een aanwijzing van God in een droom gewaarschuwd waren, vertrok hij naar het gebied van Galilea. En toen hij daar gekomen was, ging hij wonen in een stad die Nazareth heette, opdat vervuld werd wat door de profeten gezegd is: dat Hij een Nazarener genoemd zal worden.

Na wat we nu over Herodes weten, kunnen we begrijpen waarom hij zo geïnteresseerd was in dit bericht over de geboorte van een geprofeteerde "koning der Joden". Herodes werd gezien als een onwettige heidense koning, die de rechtmatige heersers van het land omver had geworpen. Hij maakte zich voortdurend zorgen over de Joden die tegen hem in opstand kwamen. Als Joden gingen geloven dat Jesjoea niet alleen een legitieme Koning was, maar ook de geprofeteerde Messias, dan zou dat hen zeker motiveren om zich te verenigen om de wapens tegen Herodes op te nemen.

Gezien de geschiedenis van Herodes is het ook logisch dat Jozef het land ontvlucht. Herodes was tegen die tijd al meer dan dertig jaar koning en zijn stijl van regeren was goed ingeburgerd. Jozef wist precies wat er zou gebeuren als Herodes Jesjoea ooit zou vinden.

Het bevel van Herodes om de babyjongens van Bethlehem te doden wordt door sommige geleerden beschouwd als fictief, omdat Mattheüs het enige bestaande historische document is dat dit bevel vermeldt. Het kan echter zijn dat deze gebeurtenis niet als erg belangrijk werd beschouwd. Bethlehem was geen grote stad; in feite vermoedden sommige geleerden dat de hele bevolking van Bethlehem destijds slechts een paar honderd mensen telde, wat zou betekenen dat er dan maar een handvol babyjongens waren (Gordon Franz, "The Slaughter of the Innocents: Historical Fact or Legendary Fictie?" www.biblearchaeology.org).

Vergeleken met de andere wreedheden die Herodes beging, hebben de historici misschien gedacht dat deze gebeurtenis zelfs het vermelden niet waard was. Het zou hoe dan ook niet vreemd zijn geweest als Herodes bevolen had dat sommige kinderen moesten worden gedood, aangezien hij veel van dergelijke verachtelijke dingen had gedaan om zijn troon te behouden.

We kunnen verder nog een vraag beantwoorden, en dat is, waarom ging Jozef naar Nazareth toen hij terugkeerde uit Egypte? Waarom ging hij niet terug naar Bethlehem? Nadat Herodes stierf, werd zijn koninkrijk verdeeld onder drie van zijn zonen. Archelaüs, de zoon die in Mattheüs 2:22 wordt genoemd, had Samaria, Judea en Idumea geërfd; Herodes Antipas had Perea en Galilea geërfd, waar Nazareth lag; en Philip had de meest noordelijke regio's geërfd (*Antiquities* 17.11.4). Toen Archelaüs aan de macht kwam, stuitte hij op gewelddadig verzet van enkele van de Joden van Jeruzalem, en zowel hij als de gouverneur van Syrië reageerden met hun eigen geweld (*Antiquities* 17.9.2-3). Deze burgerlijke onrust duurde enkele jaren voordat het eindelijk minder werd. Het is begrijpelijk waarom Jozef in die tijd nergens in de buurt van Jeruzalem wilde wonen en in plaats daarvan koos om zich in Galilea te vestigen, waar het leven niet zo gevaarlijk was.

Samenvattend

Dus, wie was Herodes de Grote? Kortom, hij was een ijdele, slechte en wrede man. Hij zocht macht, glorie en de lof van mensen, en was bereid tot het uiterste te gaan om die te verwerven. Hij vond het belangrijker om een beroep te doen op de Romeinse gevoeligheden dan op de Joodse religie. Hij belastte de mensen over wie hij regeerde, onderdrukte hen en verspilde veel van hun geld aan projecten die bedoeld waren om zijn persoonlijke bekendheid te vergroten. Hij bedreigde en bespioneerde zijn eigen volk alsof het buitenlandse vijanden waren. En hij vermoordde duizenden van zijn eigen burgers tijdens zijn schrikbarende bewind, waaronder enkele van zijn eigen kinderen.

Zowel historici als theologen hebben zijn vele slechte daden veroordeeld; in feite waren de enige mensen die Herodes leken te mogen, Romeinse aristocraten, die Herodes alleen kenden als de Joodse koning die hen mooie rondleidingen en veel geld gaf, niet als de meedogenloze dictator die zijn hand niet omdraaide om het leven van zijn tegenstanders te nemen. Het is geen wonder dat Herodes bang was voor wat Jesjoea zou kunnen worden.

We hopen dat je van dit onderwijs hebt genoten. En vergeet niet om alles te onderzoeken.

Sjalom, dat Jahweh u mag zegenen in uw wandel in het volledige Woord van God.

Voor meer informatie of andere studies, verwijzen wij je naar onze website www.testeverything.net

EMAIL: Info@119ministries.com (USA); info@119ministries.nl

FACEBOOK: www.facebook.com/119Ministries; www.facebook.com/119ministriesnederland

WEBSITE: www.TestEverything.net & www.119ministries.nl

TWITTER: www.twitter.com/119Ministries# (USA)